

O fațetă a istoriei culturale – biblioteci și cărți românești din Voivodina

A Facet of Cultural History – Romanian Libraries and Books in Voivodina

Carmen DĂRĂBUȘ
Universitatea din Novi Sad
Departamentul de Românică
c.darabus@gmail.com

Abstract

The book Roumanian Libraries and Books from Voivodina observe the presence of the books and periodical publication as a prouve of roumanian presence in the actual serbian space. In Novi Sad, the are for public lbreries having books in roumanian language: the famous library “Matica Srpska”, the library of the Roumanian Departement from Novi Sad University, the library of the Museum of Voivodina an the library of the NGOs Center.

Key words: *cultural memory, public and private libraries, Voivodina*

Cuvinte-cheie: *memorie culturală, biblioteci publice și particulare, Voivodina*

Cartea lui Florin Ursulescu și a Rodicăi Ursulescu-Miličić, *Biblioteci și cărți românești din Voivodina* apărută în anul 2009 la Editura ICRV din Zrenian (156 de pagini) sintetizează elemente de istorie culturală a românilor din Voivodina, Serbia. Autorii organizează cercetarea și concluziile ei pe secțiuni: *Biblioteci ale instituțiilor culturale și de învățămînt, Biblioteci orășenești, Biblioteci sătești, Unele biblioteci din perioada interbelică, Biblioteci particulare, Biblioteci în secolul XXI*, cercetarea desfășurându-se în 30 de localități (sate și orașe). Volumul are, atașat la final, date despre autori, un indice onomastic, indice geografic. Primele cărți semnalate sunt tipărite în litere chirilice, iar altele, în alfabet latin. Autorii observă faptul că în cele mai numeroase cazuri, în mediul rural au fost înființate întâi bibliotecu parohiale, având rol de ghid spiritual. De-a lungul vremii, se remarcă variabilitatea numărului de volume inventariate, care se micșorează în bibliotecile particulare.

Scurtul istoric făcut Bibliotecii „Matica Srpska” o valorizează ca pe un depozitar al istoriei multiculturale a zonei. Aflată acum la Novi Sad, ea este cea mai veche bibliotecă de pe teritoriul Serbiei; înființată în anul 1826 la Pesta și mutată în anul 1864 la Novi Sad, aceasta coordonează rețeaua de biblioteci din Voivodina, iar în 1948 devine Biblioteca Centrală a Provinciei, cu cel mai mare catalog electronic din Serbia. Dintre cele 350 de biblioteci și instituții cu care efectuează schimburi de publicații, 23 sunt din România. În catalogul electronic figurează 12 517 cărți în limba română (dintre care 7 475 sunt editate în România) și 112 titluri de periodice. A doua bibliotecă semnalată la Novi Sad este cea a Departamentului de Românică de la Facultatea de Filozofie. Din totalul de 550 000 de cărți și periodice, Biblioteca

Departamentul are un fond de carte românească de 6 750 de volume, fond creat prin donații, schimburi și cumpărare. O altă instituție cu fond de carte românesc este Biblioteca Muzeului Voivodinei de la Novi Sad; conținutul publicațiilor vizează în special Voivodina și regiunile vecine acesteia. Din 1990 s-au primit 32 de cărți din România și 3 din banatul Sârbesc. Cea mai nouă bibliotecă semnalată la Novi Sad, care conține mai ales cărți românești, dar și în limbile engleză și franceză este aceea a Fondului Culturii aparținând Centrului pentru ONGuri condus de Pavel Gătăianțu – din domeniul cercetării socio-antropologice, al etnologiei și al literaturii beletristice.

Concluzia autorilor este aceea că rolul cel mai important, în timp, al bibliotecilor publice și private cu fond de carte în limba română este acela de memorie culturală, depozitând dovezi ale existenței românești în Voivodina.